

Den første sag på dagsordenen var:

1) Tredje behandling af lovforslag nr. L 168:

Forslag til lov om Grønlands landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler.

Af statsministeren (Anders Fogh Rasmussen). (Fremsat 4/5 2005. Første behandling 18/5 2005. Betænkning 10/6 2005. Anden behandling 14/6 2005).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kuupik Kleist (IA):

Ud over at gøre opmærksom på mit betænkning bidrag til lovforslaget, som går på, at loven ikke må få præcedens for arbejdet i den grønlandsk-danske Selvstyrekommission, og at vi ikke ubetinget kan støtte bemærkningerne til § 2 om, at det kun er staten, der kan være et folkeretligt subjekt, vil jeg gerne sige, at det er min forhåbning, at loven får en så kort levetid som muligt, og at den grønlandsk-danske Selvstyrekommission vil være i stand til at udarbejde et nyt forslag om en ny magtfordeling vedrørende sikkerheds- og udenrigspolitikken, som vil sætte os i stand til at overvinde de problemer, som lovforslaget også medfører.

De problematikker, som lovforslaget rejser, er også berørt i forbindelse med det identiske lovforslag vedrørende Færøernes fuldmagt i udenrigspolitikken, og udvalgsarbejdet har i den forløbne periode afdækket en række områder, hvor lovforslaget er problematisk.

Så vil jeg også gerne opfordre regeringen til at påse, at man for fremtiden giver parlamenterne, både i Grønland og på Færøerne, tilstrækkelig tid til politisk behandling af sådanne lovforslag. Vi har i Grønlands Læsting haft 2 dage til at behandle lovforslaget. Der er godt nok enstemmig tilslutning til i hvert fald den grønlandske del af forslaget, men 2 dage er urimelig kort tid til at behandle et så vigtigt lovforslag. Folketinget selv har haft 1 måned eller mere til at behandle det, så den opfordring synes jeg jeg vil gentage: Regeringen bør påse, at sådanne lovforslag bliver fremsendt i så god tid, at der er tid til en seriøs politisk behandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 108 stemmer (V, S, DF, KF, RV, SF og Kuupik Kleist (IA)); 4 (EL og Høgni Hoydal (TF)) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 171:

Forslag til lov om Færøernes landsstyres indgåelse af folkeretlige aftaler.

Af statsministeren (Anders Fogh Rasmussen). (Fremsat 17/5 2005. Første behandling 18/5 2005. Betænkning 9/6 2005. Anden behandling 14/6 2005. Tillægsbetænkning 15/6 2005).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Høgni Hoydal (TF):

Her på dette folketingsårs faldereb vil jeg først sige tak til mine kolleger i PØU og til de partier, som står bag den tillægsbetænkning, som er lavet til det ene af de to lovforslag om Færøernes fremtid, som vi behandler her til morgen. Her har man klart reageret imod en del af det udokumenterede og forkerte grundlag, som Statsministeriet har forsøgt at presse ned over Færøerne i forbindelse med disse lovforslag, i dette tilfælde det færøske sprog og de færøske myndigheders ret til at bestemme over sine egne sprogforhold.

Jeg er også sikker på, at hvis vi havde haft mere tid til at skabe en forståelse af, hvad det er for en uhensigtsmæssig magtpolitik og gammeltdags statsretlig tænkning, der ligger bag hele konceptet i disse lovforslag, ville vi også kunne komme til det resultat her til morgen, at de ikke burde gælde for Færøerne. Jeg vil endnu en gang bruge lidt taletid her i Folketinget på at forsøge at skabe denne forståelse.

På god latin vil jeg tillade mig at sige: Sic transit gloria mundi. Det betyder: Sådan forgår verdens herlighed.

I en tid, hvor verden forandres og sammenbindes som aldrig før, i en tid, hvor nye internationale samarbejdsformer opstår og endnu er i deres vorden, i en tid, hvor der skabes mulighed for ny demokratisering og mangfoldighed i verden, hvor også folk og lande af Færøernes størrelse kan blive ligestillede deltagere i internationalt samarbejde, og i en tid, hvor vi har haft en færøsk selvstændighedsbevægelse, som gennem de seneste 6-7 år har prøvet at tage ansvar for alle områder, står vi her i dag med et dansk lovforslag, som reducerer Færøerne til kun at kunne agere som befuldmægtiget på Danmarks vegne. Det færøske landsstyre skal altså ikke optræde på vegne af det færøske folk, men som befuldmægtiget på vegne af det danske rige. Det er anakronistisk, og det er udemokratisk.

Det er jo trist at opleve det i 2005, specielt her i dag på den islandske nationaldag. Island er eksemplet på et land, der virkelig har brugt sin selvstændighed og sin internationale ageren til at udvikle sig både økonomisk, socialt og kulturelt, og det er ikke mindst takket være den folkeretlige ligestilling, Island har fået, og de muligheder, landet har brugt i den internationale verden. Det har taget del i verden, taget pligter på sig og er blevet stillet over for krav, som det har været nødt til at indgå på.

Jeg vil gerne her prøve at bede Folketinget om at lave et lille tankeeksperiment. Hvad nu, hvis man prøvede at sætte sig i Færøernes sted? Hvor ville Danmark være som samfund, hvis man ikke havde myndighed til at optræde på egne vegne i internationalt samarbejde? Ville Danmark være et moderne velfærdssamfund? Ville Danmark have den position og den økonomi, man har i verden i dag? Jeg tror, svaret giver sig selv. Og hvordan ville hver enkelt af os som enkeltpersoner have udviklet os, hvis vi aldrig var blevet myndige, hvis vi aldrig havde kunnet indgå forpligtende aftaler på egne vegne og aldrig havde skullet stå til ansvar for dem og tage de pligter, der følger med?

Jeg kunne også spørge hvert enkelt folketingsmedlem: Ville man stemme for et sådant forslag, hvis navnet Færøerne blev skiftet ud med Danmark? Ville man stemme for et lovforslag, der siger, at Danmark kun kan indgå aftaler på vegne af et andet land, at Danmark ikke kan indgå aftaler, der strider mod dette lands interesser, at dette andet land kan opsige aftalerne,

hvis det ikke er tilfreds med dem, at Danmark ikke har nogen beføjelser på det sikkerhedspolitiske område, og at Danmark, hvis man skal deltage, bliver nødt til at finde sammen med en anden part, som lovforslaget her lægger op til? Grønland og Færøerne skal jo være enige, hvis de skal have nogen rolle, og det kan være svært, når der er vigtige områder på dagsordenen.

Det er jo, hvad der står sort på hvidt i dette lovforslag, som er blevet præsenteret som et slags fremskridt, men som er et direkte tilbageskridt.

Kl. 9.10

Vi har i udvalgsarbejdet fået bekræftet, hvordan man tolker denne lovgivning fra den danske regerings side. På spørgsmålet, om vi nu kan opleve en gentagelse af det, som skete i 2003, hvor det danske Folketing og den danske regering satte lovgivning på det militære område i kraft på Færøerne, på trods af at et enigt færøsk parlament var imod, svarede statsministeren, at det vil man forbeholde sig ret til at gøre igen. Det vil sige, at det færøske folk ingen som helst indflydelse har på det sikkerhedspolitiske område og kan blive draget med i en krig i morgen, hvis det skal være, og at man kan implementere lovgivningen på dette område på Færøerne selv imod et enigt færøsk parlament.

Det er jo klar tale, og lige så klart er det, at det intet har med demokrati at gøre, og at det intet har med ligeværdighed, respekt eller folkenes selvbestemmelsesret at gøre, uanset hvad man forsøger at pakke denne lovgivning ind i af spineffekter og udenoms snak. Det er også blevet klart påvist, at lovgivningen er et klart tilbageskridt for Færøerne i forhold til den praksis, vi allerede har vundet i dag, for man er jo gået ud fra den meget firkantede opfattelse af det danske rige de sidste 30 år.

Færøerne har af egen kraft lavet aftaler med andre, har ageret og deltaget i internationale sammenhænge og har underskrevet aftaler med andre lande som et i praksis selvstændigt land. Færøerne har ønsket selvstændigt medlemskab af Nordisk Råd, IMO, WTO, EFTA osv., men med dette lovforslag udelukkes denne mulighed, og det vil sige, at i ingen af de vigtige fora, som vi bør deltage i for at kunne udvikle os internationalt, er deltagelse mulig.

Hvad være er: Færøerne og Grønland er selvstændige medlemmer af en mellemfolkelig organisation, der hedder NAMMCO, altså et alternativ til IWC, som beskæftiger sig med havpattedyr i Nordatlanten. Her er vi selvstændige

medlemmer, vi har selv underskrevet aftalen og optræder her selvstændigt. Men statsministeren har både i et skriftligt og mundtligt svar sagt, at det er en fejl, som ikke må gentage sig, og at det ikke kommer til at ske igen. Det er igen et eksempel på, at med denne lovgivning er der i virkeligheden tale om en indskrænkning og ikke nogen som helst nyordning.

Så må jeg også nævne problemet med aftaler, som angår Færøerne. Det er altså også lidt af en kulturel provokation, at vi ikke engang kan underskrive aftalerne i vores eget navn, men at det skal hedde »Kongeriget Danmark for så vidt angår Færøerne«. Det er en reduktion og en sætten Færøerne i parentes.

Dette lovforslag rummer for det første ingen muligheder for Færøerne for at kunne tage de udfordringer, som vi står over for, op. Det er et tilbageskridt, det indsnævrer vore handlemuligheder, og det levner ikke rum til at løse de potentielle konflikter, der opstår med Danmarks øgede integration i EU og med Færøernes valg af en anden vej. Det er tre hovedargumenter for at forkaste dette lovforslag.

Jeg kan sammenfatte det ved at sige, at på Færøerne har vi noget, vi kalder et hjemmelam. Der er mange, der har et hjemmelam uden for deres hus, det ved f.eks. indenrigsministeren alt om. Det står tøjret, måske på en indhegnet mark. Dette lovforslag vil binde tøjret fastere. Man giver måske lammet en ny frisur og et nyt navn, men strammer egentlig tøjret og gør hegnet omkring marken langt stærkere, end det har været hidtil, med dette lovforslag, og jeg kan ikke forestille mig, at det er Folketingets ønske.

Jeg tror på, at hvis Folketinget gav sig tid og ville tage udfordringerne med at lave en virkelig folkeretlig aftale op, ville man også komme frem til en aftale, der virkelig ville skabe noget nyt i forholdet mellem Danmark og Færøerne og ikke denne omgang gammelt hjemmestyre på nye flasker. Jeg vil endnu en gang opfordre Folketinget til at forkaste lovforslaget og hellere indgå i en moderne verden langt væk fra gamle, anakronistiske statsretlige opfattelser.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg kan se af lovforslaget, at det er blevet til som et resultat af forhandlinger mellem regeringen og Færøernes landsstyre. Men som hr. Høgni Hoydal skildrer det heroppe fra talerstolen, er det nærmest, som om det er noget, Færøerne er blevet praktet på af Danmark.

Kl. 9.15

Jeg vil gerne bede hr. Høgni Hoydal – hvis han har interesse i at høre efter spørgsmålet – bekræfte, at han er i mindretal på Færøerne, og at der er et stort flertal af det færøske hjemmestyre, der har sagt ja til det her med begejstring, og så også bede ham undlade det her med, at det er noget, Danmark har praktet Færøerne på. Det er der jo ingen rimelighed i.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Tak for spørgsmålet. Nu kender jeg godt den her med: Jamen du repræsenterer jo bare mindretallet på Færøerne. Jeg vil lige understrege, at jeg altså er formand for det største parti på Færøerne. De sidste tre valg på Færøerne har givet selvstændighedspartierne flertal, og så sent som i den seneste folketingsvalgkamp sagde alle de tre store partier – mit parti, Folkeflokken og Socialdemokraterne – at de aldrig ville gå med til sådan en aftale som den her.

Hvad er der så sket i mellemtiden? Ja, det er ganske rigtigt en forhandling mellem regeringen og landsstyret. Landsstyret har så også sagt, at de bliver nødt til at acceptere det her, for de kunne ikke få noget andet. Så det her med forhandlinger er også nogle gange lidt skindemokrati. Regeringen har jo presset landsstyret til at indgå noget, som man ellers for få måneder siden sagde var fuldstændig umuligt.

Jeg har sagt: Hvis man er så enig om, at det her modtages med begejstring, hvad så med at lægge det ud til folkeafstemning på Færøerne? Jeg tør bide mig selv i næsen på, at der ville være et meget, meget stort flertal af den færøske befolkning, der ville sige nej, ligesom hr. Søren Espersen ved, at befolkningerne også ofte kan have en helt anden mening end den tilfældige regeringskoalition, der nu sidder i et land, også når der kommer sådan nogle spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg synes da, at det er beklageligt og egentlig også lidt synd for hr. Høgni Hoydal, at han ikke har sit flertal i orden på Færøerne. Jeg havde nær sagt: Hvad rager det egentlig os? Hvorfor ikke sørge for at få tingene bragt i orden der, hvor det skal foregå, nemlig på Færøerne? Hvis Færøerne kommer med, jeg vil næsten gætte på et hvilket som helst forslag, vil det blive set på med positive øjne.

Det er jo på Færøerne, at hr. Høgni Hoydal skal virke for bl.a. en folkeafstemning. Det er jeg sikker på at Folketinget ikke vil sætte sig imod, hvis Færøernes hjemmestyre skulle finde på det. Så det er på Færøerne, at det sner lige i øjeblikket. Det er ikke her.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Jeg kan ikke nære mig for at drage en parallel til den danske EU-debat. Hvis jeg nu skulle tage hr. Søren Espersen på ordet, skulle jeg sige: Jamen Dansk Folkeparti har ingen ret til at udtale sig om EU-spørgsmålet eller have en anden holdning end, hvad det store flertal i Folketinget har. Det synes jeg ikke er demokratisk.

Som jeg siger i forbindelse med det her med, at der foreligger et forhandlingsresultat: Det er et forhandlingsresultat mellem regeringen og et færøsk landsstyre, som altid i sådan nogle forhandlinger er i en meget asymmetrisk position. Og også i den færøske debat, hvor jeg jo bruger hovedparten af min tid på at få ændret det her, har man fra regeringspartierne side sagt, at man ikke er tilfreds med det her, men man kunne ikke komme videre, fordi grundlovsargumentet, eller hvad der nu bruges, forhindrer det.

Jeg kvitterer for det, at hr. Søren Espersen siger om at komme med et andet forslag, men det gjorde vi jo for få år siden, og det blev blankt afvist. Vi har haft et flertal for selvstændighed i mange år, men der har vi ikke fået noget tilfredsstillende forhandlingsresultat. Så det er sagen.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Egentlig har jeg lidt medlidenhed med hr. Høgni Hoydal, for det er jo ligesom den sidste chance for at holde en stor tale, hvor man skælder ud på både det flertal, der er hjemme på Færøerne, og det meget store flertal, der er her i Folketinget.

Ikke desto mindre vil jeg sige, at jeg bliver meget, meget vred, når hr. Høgni Hoydal taler om mangel på demokrati her i Folketinget, og om, at landsstyret skulle være blevet trynet af den danske regering til at acceptere det her.

Jeg er helt sikker på, at der er mange partier her i Folketinget, der har så gode kontakter til færøske lagtingsmedlemmer ud over dem, der er her i Folketinget, at vi ville have hørt, hvis der var et problem. Man ville have henvendt sig, hvis man ønskede at få rettet nogle ting i det forslag, som blev vedtaget med meget stort flertal på Færøerne. Så jeg er meget ked af, at jeg her i

Folketinget skal blive beskyldt for, at vi ikke står for demokrati.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Jeg er da ked af, hvis jeg har vakt fru Pia Larsens vrede. Det har så ikke været meningen, men jeg forstår godt, at det altid ender med, at vi også rammer nogle følelser her. Det kan man godt forstå.

Kl. 9.20

Det, jeg siger om demokratispørgsmålet, er, at så længe man ikke anerkender, at det færøske folk selv har ret til at bestemme, at det færøske landsstyre er repræsentant for det færøske folk, og så længe vi ikke kan lovgive på vigtige områder som udenrigspolitik, sikkerhedspolitik, valutapolitik, retspolitik, har vi et demokratisk underskud. Det er jo den ordening, vi lever i. Det er den, jeg forsøger på at ændre, og som et meget stort flertal på Færøerne har forsøgt at ændre.

Jeg kan gentage over for fru Pia Larsen: Det her er ikke noget, der mødes med stor bekræftelse på Færøerne, det tror jeg alle kan bekræfte. Man har sagt, at det var det eneste, man kunne få ud af det. Man var dybt utilfreds. Man sagde, at man ikke ville have sådan en aftale, da den lå på bordet for et par måneder siden, men så ændrede man til sidst mening under et meget stort tidspres.

Demokratiproblemet er også accentueret, idet dette ikke har været genstand for nogen som helst folkelig debat på Færøerne. Det er en lukket forhandling mellem regeringen og landsstyret, og det har kørt igennem Lagtinget på minimal tid, og, som jeg har sagt, foregik andenbehandlingen kl. 4 om natten i det færøske Lagting.

(Kort bemærkning).

Pia Larsen (V):

Man kan jo altid ønske sig mere tid til behandlinger, men jeg er helt sikker på, at den folkelige debat på Færøerne ikke har været så meget i den retning, som hr. Høgni Hoydal ønskede det, fordi man måske i virkeligheden var ganske godt tilfreds med det her fremskridt på Færøerne.

Når vi taler om den fuldmagtslov, altså om alt det, som hr. Høgni Hoydal ikke synes man kan på Færøerne, er det jo, som statsministeren flere gange har sagt til hr. Høgni Hoydal – nu er han her desværre ikke i dag – sådan, at det er et stort fremskridt. Nu bliver de bekræftet ved lov, de ting, som man nogle gange har kunnet gøre og

nogle gange ikke har kunnet gøre på det udenrigspolitiske område og andre områder.

Det, der er tilbage, er, at Færøerne skal ønske fuld selvstændighed og bede den danske regering og det danske Folketing om det. Det er der åbenbart ikke i øjeblikket noget flertal for på Færøerne, og det ville jeg sådan ønske at hr. Høgni Hoydal ville anerkende.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Jeg anerkender jo, at der et flertal på Færøerne, der i øjeblikket ikke mener helt det samme, som de mente for et stykke tid siden, og ikke mener helt det samme som jeg i det her spørgsmål, men det skal da ikke forhindre mig i at tage det principielle spørgsmål op.

Min grundlæggende mening er, at så længe vi bruger de her afværgemanøvrer i forholdet Danmark-Færøerne, at så længe man ikke virkelig tager det spørgsmål op om, hvordan Færøerne kan udvikle sig internationalt uden de her gamle begrænsninger med den danske grundlov og § 19, eller hvad man nu finder på, så kommer vi ikke videre, heller ikke her i Folketinget. Og det er altså ikke os, der har fremsat det her forslag i Folketinget, det er den danske regering, så vi må da have ret til som folketingsmedlemmer at behandle forslaget og sige vores mening.

Jeg er lidt ked af den her affejen af de færøske folketingsmedlemmer: Jamen du kan ikke sige noget, for du repræsenterer ikke i øjeblikket et flertal på Færøerne. Vi har da samme ret som ethvert andet folketingsmedlem til at sige vores mening, så den holdning vil jeg gerne frabede mig.

Anfinn Kallsberg (FF):

Jeg må beklage, at jeg bliver nødt til at bruge lidt af den kostbare tid i Folketinget i disse dage, men nu har vi hørt hr. Høgni Hoydal, og han fører det samme frem her fra talerstolen, som han har gjort under hele debatten.

Han har brugt hele sin taletid i Lagtinget. Hans parti består af otte medlemmer, og alle de otte medlemmer har brugt hele deres tid, og de kan tale i 15 minutter hver under sådan en sag på Færøerne, ved både første behandling, anden behandling og tredje behandling. Hr. Høgni Hoydal har også brugt sin taletid her i Folketinget ved både første behandling, anden behandling og tredje behandling, uden at der er kommet noget som helst nyt frem.

Jeg skal indrømme, at det her forslag om en bemyndigelseslov på udenrigsområdet ikke er det lovforslag, jeg lægger den største betydning i. Det gør jeg i overtagelsesloven, som er det værktøj, som vi virkelig skal bruge på Færøerne i selvstændighedsprocessen, men en del af den overtagelseslov siger jo, at den ikke omfatter udenrigspolitik.

Kl. 9.25

Vi må så gå tilbage: Hvad er det så, som er gældende på det udenrigspolitiske område på Færøerne i dag? Det er hjemmestyrelovens § 5, som siger, at udenrigspolitik ligger hos regeringen. Det vil sige, at Færøerne absolut ingen som helst lovgivningskompetence har på udenrigsområdet.

Vi har så i § 8 fået nogle muligheder med delegation på enkelte områder, og dem har vi så brugt på det udenrigspolitiske område i mange år. Det, vi nu gør i dette lovforslag, er at lovgive, så vi ikke hver enkelt gang skal gå til det danske Udenrigsministerium for at få en fuldmagt. Nu får Færøerne hjemmel på en del områder, alle overtagne sagsområder, til at indgå aftaler med andre lande.

Jeg vil sige, at denne bemyndigelseslov ikke på nogen måde er et tilbageskridt fra den praksis, som har været gældende på Færøerne, tværtimod. Det er en fordel med den lovgivning, og derfor har man fra færøsk side sagt: O.k., lad os tage det, det er da altid noget at få.

Det vil være en meget mere smidig ordning for Færøerne, og det vil også give os nogle nye muligheder, men vi får ikke den fulde kompetence på området. Det får vi ikke, så længe vi er en del af det danske rige, for vi har haft nogle eksperter i Færøudvalget, som har sagt, at både denne lov og overtagelsesloven faktisk er et politisk og juridisk mesterstykke, som går så langt politisk og juridisk, som man kan inden for den rigslovramme, som vi stadig væk befinder os i.

Så jeg kan i hvert fald i modsætning til Høgni Hoydal og på vegne af et stort flertal i Lagtinget anbefale Folketinget at stemme for dette forslag.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Jeg vil takke hr. Anfinn Kallsberg for behandlingen af min person og min taletid, og jeg skal da indrømme, at det kan irritere hr. Anfinn Kallsberg og sikkert også Folketinget, at man bruger så meget tid på det, men det er virkelig hjerteblod for mig.

Jeg ser for mig, at vi nu igen de næste mange år sidder med en ny hjemmestyreløvs, hvor vi ikke har fået noget som helst nyt, men hvor man forsøger at sælge det som noget nyt.

Til hr. Anfinn Kallsberg har jeg to spørgsmål: Hvornår har det færøske folk besluttet sig for at være en del af det danske rige, som hr. Anfinn Kallsberg siger? Hvornår har det færøske folk afgivet sit mandat til at handle på det folkeretlige plan?

Og kan hr. Anfinn Kallsberg bekræfte, at han i valgkampen til Folketinget her i februar sagde, at hans parti aldrig ville gå med til en lovgivning, der på denne måde gjorde, at Færøerne skulle agere som fuldmægtig for Danmark, som Kongeriget Danmark på vegne af Færøerne? Hvorfor ændrede han mening?

Jeg kan så heller ikke nære mig for at komme med en lille bemærkning om, at begrebet underdanighed har fået en helt ny mening, efter at jeg har hørt hr. Anfinn Kallsberg her i Folketinget under behandlingen af disse lovforslag.

(Kort bemærkning).

Anfinn Kallsberg (FF):

Den færøske befolkning har ikke afgivet noget mandat af nogen som helst slags, men vi må se realiteterne i øjnene, selv om mit parti ikke var med til dengang at stemme for en hjemmestyreløvs.

Den hjemmestyreløvs er vedtaget af det færøske Lagting, og selv om man ikke stemmer for et lovforslag, er man da nødt til og har pligt til at leve op til de lovbestemmelser, som er vedtaget. Ellers er det anarki og ikke demokrati.

Det er en kendsgerning, og den må man leve med. I stedet for at forfægte, at man ikke har været med og derfor ikke vil lave nogen ændringer, skal man gå konstruktivt ind i en diskussion og se, hvordan vi så kommer videre. Med hr. Høgni Hoydals holdning kommer vi aldrig videre. Færøerne bliver aldrig en selvstændig stat med hr. Høgni Hoydals måde at tackle disse problemer på.

Jeg har sagt i valgkampen, at det forslag, som forelå på det tidspunkt – det grønlandske forslag – kunne jeg ikke acceptere, og der blev også foretaget to ændringer. Den ene var i § 2, hvor det ikke var nødvendigt og fastlåst, at Færøerne og Grønland skulle være enige i udenrigspolitiske spørgsmål, og den anden var i § 4, hvor Færøerne også kan indgå folkeretlige aftaler med ikkeselvstændige stater, hvor andre betingelser er opfyldt.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Jeg vil bare helt kort igen spørge hr. Anfinn Kallsberg, om det ikke også er rigtigt, at han i valgkampen sagde, at vi skulle overtage udenrigsområdet, altså hele udenrigspolitikken.

Nu skal jeg ikke kløjes mere i denne interne færøske debat; jeg er ked af, at den kommer op her. Vi kan være uenige om, hvordan man når selvstændighed, det er jo helt legitimt. Og jeg er så helt uenig i hr. Anfinn Kallsbergs måde at gøre det på. Hvis man siger, at hjemmestyreløvsen er gældende, og så er det bare sådan, eller at grundlovsen er gældende, og så er det bare sådan, er jeg sikker på, at der ikke sker nogen som helst udvikling. Så ville ethvert land sidde tilbage med den gamle lovgivning, man havde fra arilds tid.

Vores mål må da være at ændre forholdene, at ændre lovgivningen og ikke bare henvise til en lovgivning, der aldrig har fået nogen demokratisk debat eller beslutning på Færøerne.

(Kort bemærkning).

Anfinn Kallsberg (FF):

Det er jo lige det, vi gør. Vi antog jo hjemmestyreløvsen, og det, hr. Høgni Hoydal gør sig til talsmand for, er at bevare hjemmestyreordningen lige nøjagtig sådan, som den blev vedtaget i 1948. Både overtagelseslovsen og bemyndigelseslovsen er en ændring af hjemmestyreløvsen, ikke selve lovsen, men en udbygning af den, så vi kan komme videre.

Jeg har under valgkampen på Færøerne sagt, at i det omfang det danske Folketing og den danske regering med udvidelsen af EU kommer til at afgive områder på det udenrigspolitiske område til Bruxelles, skal vi sørge for, at de områder, der går til Bruxelles, for Færøernes vedkommende skal tages hjem til Færøerne. Det er det, jeg har sagt under valgkampen, og det er også noget, som jeg ønsker at arbejde med.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Anfinn Kallsberg for at have skabt nuance i det her. Det er noget, hr. Høgni Hoydal slet ikke ved hvad er.

Jeg synes, at det er utrolig væsentligt, at hr. Kallsberg har peget på, at det her faktisk ikke er en boksekamp mellem Færøerne og Danmark om, hvem der kan slå hårdest på hinanden, men

et samarbejde mellem to regeringer, hvor man er blevet enig, og hvor der er stort flertal i både Folketinget og det færøske Lagting.

Jeg vil gerne bede hr. Kallsberg om at bekræfte for det første, at ingen har forsøgt at lukke munden på hr. Høgni Hoydal – sådan lyder det nærmest, når man hører ham fra talerstolen – altså at han har fri taleret ligesom alle andre, og for det andet, at det altså er to lande, to regeringer og to parlamenter, som bliver enige om det her.

(Kort bemærkning).

Anfinn Kallsberg (FF):

Jeg er sikker på, at alle her i Folketinget har opfattet, at ingen kan lukke munden på hr. Høgni Hoydal, og det er der heller ingen som har forsøgt. Han er også ekspert på området, for det er hans fag. Heller ikke i den offentlige debat på Færøerne er munden lukket på hr. Høgni Hoydal. Det kan jeg bekræfte herfra.

Med hensyn til denne aftale: Jo, det er en aftale mellem den danske regering og Færøernes landsstyre. Den er vedtaget i det færøske Lagting og vedtages forhåbentlig også her i Folketinget, så den træder i kraft på vores nationaldag den 29. juli i år.

(Kort bemærkning).

Søren Espersen (DF):

Jeg vil heller ikke gøre det ret meget længere. Bare et enkelt spørgsmål mere til hr. Kallsberg: Vil han med den lange parlamentariske erfaring, han har, bekræfte, at der er en umådelig stor imødekommenhed i den danske regering og det danske Folketing i forhold til alt, hvad færingerne ønsker til fordel for Færøerne; at man i alle partier ønsker, at færingerne skal være glade for at være en del af rigsfællesskabet; at der er en åbenhed. Og det har der været de sidste 30, 40, 50 år, i hvert fald så langt tilbage, som jeg har læst aviser. Vil hr. Kallsberg bekræfte det?

Kl. 9.35

(Kort bemærkning).

Anfinn Kallsberg (FF):

Jeg må nok sige, at tingene har ændret sig lidt den seneste tid. Selvfølgelig er det sådan på Færøerne, at vi kunne ønske os mere, og det er ikke sådan, at vi ikke står bag nogle af de tanker, som hr. Høgni Hoydal har på visse områder. Men man må være realistisk, for man kan ikke

bare tage fra butikken uden selv at være ansvarlig for det, man tager. Derfor er det arbejde, som er gjort over en længere periode, en proces, som også har udviklet den danske holdning i disse sager.

Så jeg vil sige, at det alt i alt er rigtigt, som vores eksperter sagde her forleden i Det Politisk-Økonomiske Udvalg, at dette er en balancegang mellem det politiske og det juridiske. Og det er et mesterværk, fordi man er gået så langt, som man kan gå med det politiske i forbindelse med hele selvstændigheden.

Hvis vi skal et skridt videre, jamen så er det, som det er bekræftet her i Folketinget og af statsministeren, det sidste skridt, dvs. suveræniteten. Og kommer det ønske fra Færøerne, har man fået tilsagn herfra om, at det danske politiske system vil støtte det.

Formanden:

Tak til hr. Anfinn Kallsberg. Så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Jeg tager alene ordet for at takke hr. Anfinn Kallsberg for hans helt uigennemdrivelige dokumentation af, at den lovgivning, vi snart gennemfører her i Folketinget, gennemføres i overensstemmelse med det færøske landsstyre og i overensstemmelse med Lagtinget på Færøerne. Det er en uigennemdrivelig dokumentation, der her er fremkommet, og det er sådan set en meget god måde at slutte debatten på.

(Kort bemærkning).

Høgni Hoydal (TF):

Det skal være helt kort til hr. Niels Helveg Petersen: Jamen det er jo rigtigt, at det her er en forhandlingsløsning mellem landsstyret og regeringen, men når der siges, at der er tale om et fremskridt, vil jeg gerne erindre om, som det også er påvist af statsministeren, at det, vi har kunnet gøre hidtil, f.eks. være medlem af NAMMCO, som er en mellemfolkelig organisation, udelukkes med denne lovgivning.

Så jeg har meget svært ved at se, hvad der egentlig skulle være et fremskridt her, når man på det eneste område, hvor vi hidtil har ageret selvstændigt, siger, at det ikke kan lade sig gøre fremover.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 106 stemmer (V, S, DF, KF, RV, SF og FF) mod 2 (TF og IA); 3 (EL) stemte hverken for eller imod.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive sendt til statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Tredje behandling af lovforslag nr. L 169: Forslag til lov om de færøske myndigheders overtagelse af sager og sagsområder.

Af statsministeren (Anders Fogh Rasmussen). (Fremsat 11/5 2005. Første behandling 18/5 2005. Betænkning 9/6 2005. Anden behandling 14/6 2005. Tillægsbetænkning 15/6 2005).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Høgni Hoydal (TF):

Igen med al fare for at irritere mine kære kolleger vil jeg også i denne sag forsøge at, i hvert fald *forsøge* at skabe lidt forståelse for, hvad det egentlig er for en holdning, jeg står her og fremfører i forholdet Danmark-Færøerne.

Kl. 9.40

I samme øjeblik som de såkaldte praktiske mænd forviser ideerne og værdierne fra den politiske scene, er det starten på et forfald i demokratiet og folkestyret.

Sådan sagde statsmanden Olof Palme engang, og det er jo en sandhed, som er blevet bekræftet gang på gang i eftertiden, ikke mindst de seneste 10 år, hvor man kan sige, at det politiske rum efter min mening er blevet indsnævret til et nærmest rent spil om, hvem der bedst kan tilbyde tekniske løsninger, og en vis flytten rundt på nogle økonomiske allokeringer.

Vi ser også, at hele det politiske billede bliver skabt i et medieskabt spin, hvor diverse samfundsgrupper bliver stigmatiseret som enten de gode eller de onde, som der skal lefles for, eller

som skal fordømmes, altså hvor der skal sættes ind med enten gulerod eller pisk.

Men hvornår har vi egentlig sidst haft en idé-mæssig, en ideologisk debat om målene for samfundets udvikling? Er alt nu bare blevet et spørgsmål om at administrere det bestående og at fremstå som den mest effektive administrator? Og når der så virkelig kommer en politisk udfordring, så beder vi juristerne om en afgørelse eller parkerer det i diverse arbejdsgrupper eller embedsmandsgrupper.

Det er desværre det, der også er sket med debatten om Færøernes fremtid, eller debatten om Danmarks og Færøernes fremtid i fællesskab. Det er aldrig blevet så tydeligt som præcis med dette lovforslag om de færøske myndigheders overtagelser af sager og sagsområder.

Vi taler nemlig egentlig om en meget, meget enkel sag, nemlig at Færøerne selvfølgelig, hvis de ønsker det, kan administrere nogle områder og selv betale for det. Det burde der ikke være nogen ben i. Det havde heller ikke behøvet noget lovforslag, det kunne have været sket ved en simpel aftale. Men man har altså lagt det ind i det her lovforslag, der igen manifesterer den danske grundlov over Færøerne og drukner det hele i juridiske og administrative spidsfindigheder.

Som jeg har sagt – jeg ved godt, at det er provokerende – er det jo en klassisk divide et impera-politik, altså en del og hersk-politik. Nu kan færingerne igen, som vi har gjort i de sidste 50 år, skændes om, hvorvidt vi nu skal overtage en lille flig af noget, og om vi har råd til det. Og tager vi så det folkeretlige plan med, kan Færøerne og Grønland nu også skændes om, hvorvidt der er nogle organisationer, vi kan deltage i på vegne af Danmark. Danmark bevarer alle fordelene ved at have disse såkaldte rigsdele, og Færøerne og Grønland sidder tilbage og skal betale det hele selv.

Hidtil, kan man sige, har Danmark i hvert fald betalt for at have den såkaldte suverænitet over de nordatlantiske besiddelser. Nu får vi en unik situation, hvor Danmark, hvis det her gennemføres og vi virkelig overtager lidt administration, bevarer suveræniteten og ikke betaler noget som helst, mens færingerne og grønlænderne kan gå ned og skændes om nogle småting.

Det er jo genial kolonipolitik, det må da indrømmes. Jeg synes, at det er utrolig dygtigt gjort, og jeg må virkelig kvittere regeringen for dens dygtige forhandling og også embedsmændene i Statsministeriet for den meget, meget